

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ของประเทศเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ทรงสถาปนากรมป่าไม้ขึ้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2439 เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการป่าไม้ของประเทศ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พสกนิกรและประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมการใช้ประโยชน์จากการตัดฟันไม้สักในพื้นที่ป่าไม้มาใช้ในด้านต่างๆ ให้มากที่สุด เนื่องจากในขณะนั้นการบริหารจัดการป่าไม้ของประเทศได้อยู่ในการดูแลรับผิดชอบของเจ้าผู้ครองนคร ซึ่งมีอำนาจในการอนุญาตให้บุคคลทำการตัดฟันไม้จากป่าธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ตามที่เห็นสมควร ดังนั้นการจัดการป่าไม้จึงขาดความเป็นเอกภาพและหลักวิชาการป่าไม้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ประเทศสูญเสียผลประโยชน์บางด้าน เนื่องจากปัญหาในการอนุญาตและการควบคุมการทำไม้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้พบว่าบางแห่งมีการทำไม้ออก ที่เกินกำลังการผลิตของป่าเป็นอย่างมาก (กรมป่าไม้ 2556ก; เตือนใจ นุชดำรง; อติศร นุชดำรงค์ 2553)

ในระยะแรกของการก่อตั้งกรมป่าไม้ ทางรัฐบาลได้ขอความร่วมมือรัฐบาลประเทศอินเดียซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษในการขอยืมตัวนักวิชาการป่าไม้ชาวอังกฤษมาช่วยบริหารงานในตำแหน่งเจ้ากรมป่าไม้ (ต่อมาเรียกเป็นอธิบดีกรมป่าไม้) ในช่วงปี พ.ศ. 2439-พ.ศ. 2466 รวม 3 คน เริ่มจาก Mr. H.A. Slade Mr. W.F.L. Tottenham และ Mr. W.F. Lloyd ตามลำดับ หลังจากนั้นจึงได้แต่งตั้งพระยาตรุพันธ์พิทักษ์ (นายสนิท พุกกะมาน) ซึ่งศึกษาจบวิชาการป่าไม้จากประเทศอังกฤษให้ดำรงอธิบดีกรมป่าไม้ที่เป็นคนไทยคนแรก จนถึงปี พ.ศ. 2558 ได้มีการแต่งตั้งอธิบดีกรมป่าไม้แล้วทั้งสิ้น 36 คน (กรมป่าไม้ 2556ข; กรมป่าไม้ 2558) ทั้งนี้ยังมีได้นำรวมหน่วยงานระดับกรมอีก 2 หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการป่าไม้โดยตรง โดยถูกจัดตั้งขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2545 ตามการปฏิรูประบบราชการของประเทศ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อย่างไรก็ตามได้นำเสนอรายละเอียดไว้แล้วในเนื้อหาของบทต่อไป

อธิบดีกรมป่าไม้แต่ละท่านได้สร้างผลงานการบริหารงานป่าไม้ในช่วงดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายของรัฐบาลและการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง ที่มีความเข้มข้นต่างกันไปเท่าที่ผ่านมานักการเมืองที่มีบทบาทมากที่สุด ก็คือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกรมป่าไม้ ทำให้บางช่วงเวลามีการแต่งตั้งผู้ต่อคุณสมบัตินักวิชาการจากนอกวงการบริหารงานป่าไม้ ทั้งที่มีได้มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาการป่าไม้ จึงพบว่าส่วนใหญ่แล้วก่อให้เกิดผลเสียหายมากกว่าส่งผลดีต่อวงการป่าไม้อีกด้วย กับทั้งบางรายมีพฤติกรรมในการแสวงหาผลประโยชน์จากการบริหารงานป่าไม้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การรับสินบนจากพ่อค้า การแต่งตั้งบุคลากรอย่างไม่เป็นธรรม การเรียกร้องสิ่งตอบแทนจาก

ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันในกลุ่มบุคลากรในสังกัดกรมป่าไม้เป็นอย่างมาก หากแต่มีกล้าต่อต้านกับทั้งต้องจำยอมรับสภาพการณที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการหวาดกลัวต่อกฎระเบียบของทางราชการที่มีอยู่

การบริหารงานของอธิบดีกรมป่าไม้ที่ผ่านมา นอกจากได้รับความสำคัญจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านป่าไม้โดยตรงแล้วยังได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทที่อาศัยอยู่ข้างเคียงพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากความเสียหายของทรัพยากรป่าไม้ ทั้งนี้อธิบดีกรมป่าไม้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายการบริหารงานป่าไม้ที่บุคลากรในสังกัดต้องนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หากอธิบดีเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่ดีต่อการบริหารงานป่าไม้ ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดเป็นอย่างมากในด้านความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่ง อันจัก ทำให้ทรัพยากรป่าไม้ได้เอื้อประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้แก่ประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

จากการดำเนินงานบริหารงานของอธิบดีกรมป่าไม้ที่ผ่านมา อธิบดีที่ได้รับการกล่าวขวัญในด้านการมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์ที่โดดเด่นเป็นอย่างมาก ไม่ยิ่งหย่อนกว่าท่านอื่นในอดีตคือ นายตรี กกกำแหง (ภาพที่ 1.1) ซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมป่าไม้มานานถึง 9 ปี จนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ประมาณ 2 ปี (พ.ศ. 2514-2516) ก่อนถึงแก่กรรม ด้วยโรคมะเร็งที่กล่องเสียง ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ ท่านมีผลงานทางด้านการบริหารงานป่าไม้ที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันปราบปรามผู้กระทำผิดทางด้านป่าไม้ที่บุคคลสำคัญของประเทศในขณะนั้นให้การยอมรับอย่างกว้างขวาง โดย พล.อ.อ.ทวิ จุลละทรัพย์ อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ปราศรัยต่อผู้บริหารและข้าราชการกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2516 ก่อนที่นายตรี กกกำแหง เสียชีวิตเพียง 1 วัน ว่า **“สิ่งที่น่าภาคภูมิใจสำหรับกรมป่าไม้ก็คือ มีคนดีอยู่มาก แต่บางครั้งมีแรงผลักดันอยู่ต่อไปไม่ได้ก็มี แต่ในปัจจุบันอธิบดีของท่านยืนหยัดอยู่ได้อย่างน่าประหลาด มีที่ไหน? อธิบดีพูดไม่ได้ แต่ยังเป็นอธิบดีอยู่ได้เพราะอะไร? ก็เพราะเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง รักษาหน้าที่อย่างดี และรักงานเป็นชีวิตจิตใจ ควรที่ท่านทั้งหลายจะยึดถือเป็นเยี่ยง อย่างสืบไป”** นอกจากนี้ยังมีอีกหลายท่านที่ชื่นชมการทำงานของท่านในด้านต่างๆ ทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานป่าไม้และชีวิตครอบครัว เช่น ม.จ. จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลตำรวจเอกพิชัย กุลละวณิชย์ และนายแสวง กุลทองคำ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายปรีดา กรรณสูตร อดีตปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเฉลิมศิริวรรณ อดีตอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นต้น (กรมป่าไม้ 2516) ทั้งนี้บุคลากรของกรมป่าไม้ในขณะนั้นได้ใช้หลักการบริหารงานที่ดีของท่านเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติราชการสืบต่อมาเป็นจำนวนมาก (ธานีภมรนิยม 2556; ภัทรชัย รัชนี้ 2557; อุคม หิรัญพุกษ์ 2558)

อย่างไรก็ตามผลงานของท่านยังมีได้มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลอันเป็นแนวทางการบริหารงานราชการในยุคปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลเหล่านั้นค่อยทยอยสูญหายไปกับความทรงจำของผู้ที่เคยมีประสบการณ์การทำงานร่วมกับท่าน

เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นได้มีสังขารที่ร่วงโรยไปกับกาลเวลา ไม่นานช้าอาจหมดสิ้นผู้รู้ข้อมูลที่แท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการรวบรวมผลงานของท่านไว้ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ปฏิบัติงานด้านป่าไม้ มีความตระหนักและนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติ นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่คุณงามความดีของนายตรี กกกำแหง ที่ได้อุทิศตนเพื่องานด้านป่าไม้ให้สังคมได้รับทราบสืบนานไป

นอกจากนี้แล้วในอดีตที่ผ่านมาของการบริหารงานในหน่วยงานทางราชการของประเทศรวมทั้งกรมป่าไม้ ล้วนมุ่งเน้นแต่เฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารงานเป็นหลัก เนื่องจากธรรมาภิบาลเพิ่งเริ่มมีใช้เป็นครั้งแรกโดยธนาคารโลก ในปี พ.ศ. 2532 (ดร.รชนี เอมพันธุ์ 2553) หลังจากที่ประเทศไทยได้เริ่มมีการนำใช้เป็นครั้งแรกอย่างเป็นทางการ โดยปรากฏในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (บวรศักดิ์ อูวรรณโณ 2545) ต่อมาทางราชการได้นำมากำหนดใช้ในการบริหารหน่วยงานทางราชการ การศึกษาเรื่องนี้จึงเป็นการเชื่อมโยงผลงานส่วนบุคคลของท่าน อธิบดีตรี กกกำแหง กับหลักธรรมาภิบาลที่ทางราชการกำหนดไว้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม

นายตรี กกกำแหง

เกิดวันที่ 26 พฤศจิกายน 2460

อนิจกรรมวันที่ 8 สิงหาคม 2516

ภาพที่ 1.1 ภาพนายตรี กกกำแหง อดีตอธิบดีกรมป่าไม้ในปี พ.ศ. 2514-2516

ที่มา: กรมป่าไม้ (2558)

นอกจากนี้แล้วผลงานวิจัยและสื่อวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นในรูปแบบสารคดีในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณให้แก่นักศึกษาในหลักสูตรการเรียนที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประกอบการอบรมเข้มชุดวิชา

ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมและการสัมมนาเสริมชุดวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ อันจะมีผลต่อจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานทางด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่มีประสิทธิภาพยิ่ง รวมทั้งได้ทำการเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ในช่องทางต่างๆ ตามความเหมาะสมไปยังสถาบันการศึกษาและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ รวมทั้งการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เช่น www.lookforest.com และ www.crcstou.com

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 2.1 เพื่อศึกษาประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงานของนายตรี กกกำแหง
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์ด้านชีวิตส่วนตัว ประสบการณ์ด้านสังคม บทบาท พฤติกรรมและผลงานการบริหารงานที่เข้ากับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง
- 2.3 เพื่อจัดทำสื่อวีดิทัศน์เผยแพร่คุณความดีและหลักธรรมาภิบาลของนายตรี กกกำแหง

3. ขอบเขตการวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านข้อมูล และขอบเขตด้านเวลา ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

3.1.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ธรรมาภิบาลในการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ใช้หลักการที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) กำหนดไว้ 4 หลักการสำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ค่านิยมประชาธิปไตย ประชาธิปไตย และความรับผิดชอบต่อการบริหาร

3.1.2 **ขอบเขตด้านข้อมูล** ทำการศึกษาเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ด้านชีวิตส่วนตัว ประสบการณ์และผลงานการบริหารงานป่าไม้ และประสบการณ์ด้านสังคมของนายตรี กกกำแหง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ใกล้ชิดหรือมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน และการค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

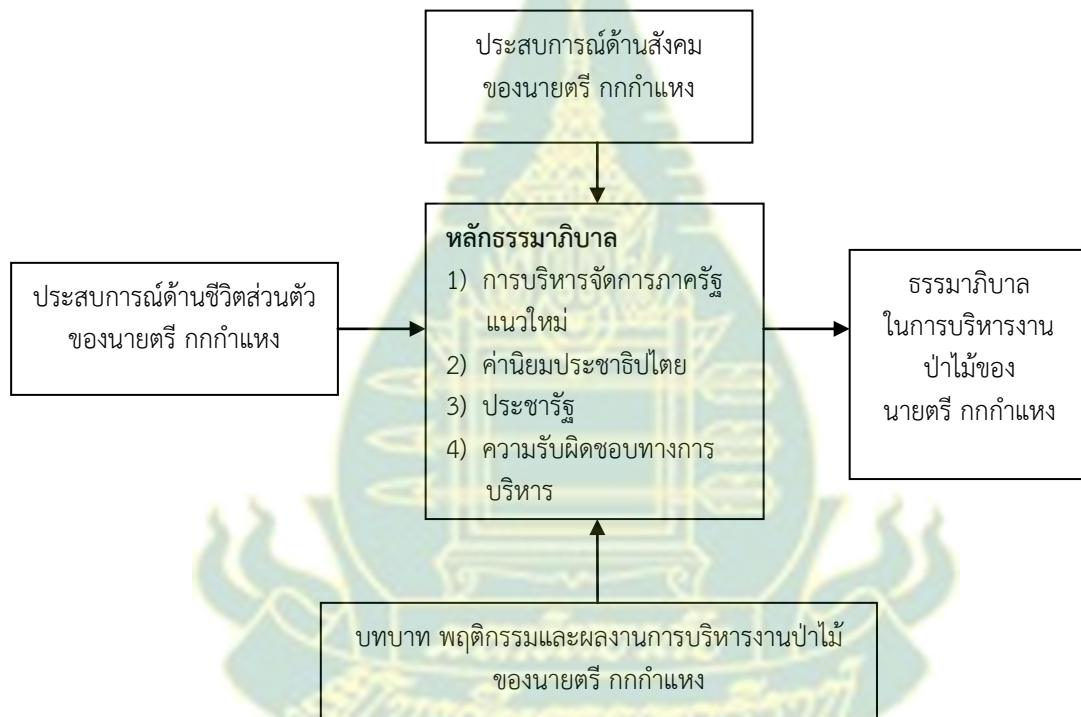
3.1.3 **ขอบเขตด้านเวลา** ทำการศึกษาข้อมูลการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีและอธิบดีกรมป่าไม้ (พ.ศ. 2505-2516) สำหรับระยะเวลาของการวิจัยครั้งนี้กำหนดไว้ 1 ปี โดยอยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2557-มิถุนายน 2558

3.2 **กรอบแนวคิดการวิจัย** ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่ได้กำหนดไว้ให้หน่วยงานทางราชการใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.

2555 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2555) โดยมีกรอบแนวคิดหลักใน 4 หลักการสำคัญ ได้แก่

- 3.2.1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
- 3.2.2 ค่านิยมประชาธิปไตย
- 3.2.3 ประชาธิปไตย
- 3.2.4 ความรับผิดชอบต่อการบริหาร

โดยรายละเอียดของแต่ละหลักการได้แสดงรายละเอียดไว้ในบทที่ 2 ทำการศึกษา ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง และศึกษาประสบการณ์ด้านชีวิตส่วนตัว ด้านสังคม และบทบาทพฤติกรรมและผลงานการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยยึดหลักการสำคัญข้างต้นเป็นหลักอันนำไปสู่ ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานป่าไม้ของท่าน ดังกรอบแนวคิดของการวิจัยที่แสดงไว้ในภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. นิยามศัพท์

4.1 ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานป่าไม้ หมายถึง การบริหารงานป่าไม้ที่ดีของนายตรี กกกำแหง โดยใช้หลักการตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดไว้ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสพการณ์ด้านชีวิตส่วนตัว ประสพการณ์ด้านสังคม บทบาท พฤติกรรมและผลงานการบริหารงานด้านป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง

4.2 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ หมายถึง การบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ที่มุ่งให้เกิดผลในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและการตอบสนองต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.3 ค่านิยมประชาธิปไตย หมายถึง การบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ที่เน้น การใช้การรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ การเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม และความเสมอภาค ต่องานในหน้าที่

4.4 ประชาธิปไตย หมายถึง การบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ที่ได้ใช้การมีส่วนร่วม หรือการพยายามแสวงหาฉันทามติและการกระจายอำนาจไปสู่หน่วยงานและผู้ได้บังคับบัญชาในการ ปฏิบัติงาน

4.5 ความรับผิดชอบต่อการบริหาร หมายถึง คุณธรรมและจริยธรรมทั้งในด้านชีวิต ส่วนตัวและการบริหารงานป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง โดยมุ่งเน้นในด้านการครองตน การครองคน และการครองงาน

4.6 คณะวนศาสตร์ หมายถึง คณะวนศาสตร์ที่ได้รับการสถาปนาขึ้นในปี พ.ศ. 2486 ในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.7 โรงเรียนป่าไม้จังหวัดแพร่ หมายถึง สถาบันการศึกษาทางด้านป่าไม้ที่กรมป่าไม้ ได้ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2479 ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนวนศาสตร์ วิทยาลัยวนศาสตร์ และคณะ วนศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

4.8 โรงเรียนป่าไม้แพร่ หมายถึง สถาบันการศึกษาทางด้านป่าไม้ ที่กรมป่าไม้ได้จัดตั้ง ขึ้นในปี พ.ศ. 2499 ภายหลังจากที่คณะวนศาสตร์ได้ย้ายจากจังหวัดแพร่ ไปทำการสอนที่มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ

4.9 วนศาสตร์รุ่นที่ หมายถึง นิสิตเก่าคณะวนศาสตร์ที่ได้เข้ามาศึกษาทางด้านป่าไม้ ในรุ่นต่างๆ ตามลำดับ โดยเริ่มนับตั้งแต่การก่อตั้งโรงเรียนป่าไม้จังหวัดแพร่ เป็นวนศาสตร์รุ่นที่ 1

4.10 ป่าไม้แพร่รุ่นที่ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนป่าไม้แพร่ ที่ได้เข้ามาศึกษาทางด้าน ป่าไม้ในรุ่นต่างๆ ตามลำดับ โดยเริ่มนับตั้งแต่ได้รับการจัดตั้งในปี พ.ศ. 2499 เป็นป่าไม้แพร่รุ่นที่ 1

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ผู้บริหารงานทางด้านป่าไม้และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านป่าไม้ที่ศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้รับความรู้และตระหนักถึงความสำคัญต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลและคุณธรรมจริยธรรมในการ ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบตามความเหมาะสม

5.2 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องใช้ผลงานวิจัย ในการกระตุ้นจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตให้แก่นิสิตนักศึกษา

5.3 หน่วยงานทางด้านบริหารจัดการป่าไม้ได้ใช้ผลงานวิจัยให้บุคลากรได้ใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานทางด้านป่าไม้ที่ได้รับมอบหมาย

5.4 เกียรติคุณในการปฏิบัติงานด้านป่าไม้ของนายตรี กกกำแหง ได้รับการเผยแพร่สู่ สาธารณชนอย่างแพร่หลาย